

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

odkryj siłę
społeczności **cal.**

Akademia Rozwoju Talentów (ART) przykładowe scenariusze i materiały

Opracowanie: Stowarzyszenie Otwarte Drzwi

Warszawa 2021

Warszawa 2021

Projekt „Praski kokon” realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

WPROWADZENIE

Model PDB Praski Kokon został przetestowany w części dzielnicy Praga-Północ m.st . Warszawy, zwanej „Nową Pragą”.

W testowanym Modelu mentor ds. rozwoju dzieci i młodzieży był centralną postacią Akademii Rozwoju Talentów . W zmodyfikowanej wersji Modelu wybrano najbardziej efektywne działania ART i umieszczono je w pakiecie podstawowym (mentor, warsztaty wyrównywania kompetencji społecznych dla dzieci i młodzieży) i rozszerzonym (wsparcie psychologiczne, laboratoria, rozwój talentów dzieci) oraz pracy środowiskowo-rodzinnej (pakiety dla dzieci dot. rozwoju zainteresowań). Dodatkowo zdiagnozowanie potrzebę zapewnienia dzieciom wsparcia w postaci edukacji dla zdrowia psychicznego (pakiet podstawowy) oraz możliwości skorzystania ze wsparcia psychiatry oraz doradcy zawodowego/coacha (pakiet rozszerzony).

Strukturę organizacyjną ART można zaliczyć do typu społecznego, gdyż najważniejsi są w niej ludzie, tj. kadra programu oraz uczestnicy (dzieci) i ich rodzice. Według tak przyjętej koncepcji: *„organizacja jest systemem zachowującym się rozmyślnie, posiadającym, co najmniej dwa podsystemy zachowujące się także rozmyślnie i mające wspólne zamierzenia (cele), przy czym przynajmniej jeden z tych podsystemów pełni funkcje regulacyjno-sterujące”*, [koncepcja R. Ackoffa]¹.

WEWNĘTRZNE REGULACJE ART

Sprawne funkcjonowanie Akademii Rozwoju Talentów zależy od przejrzystych reguł uczestnictwa, a także określenia kompetencji poszczególnych pracowników. z uwagi na cel ART zaleca się opracowanie regulaminu uczestnictwa w ART, który będzie określał procedury na etapie rekrutacji, obowiązki związane z uczestnictwem na zajęciach, a także możliwości korzystania z pakietów motywacyjnych w trakcie udziału w Akademii.

AKADEMIA „ART” – UJĘCIE PROGRAMOWO-WARSZTATOWE

KROKI UCZESTNIKA ART – ETAPOWOŚĆ USŁUG AKADEMII

Dzieci (i ich rodzice), którzy zostaną wskazani przez Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z innymi instytucjami, w tym szczególnie szkołami oraz organizacjami pozarządowymi, jako potencjalni użytkownicy usług *Akademii*, zostaną włączeni do zajęć programowo-warsztatowych w oparciu o poniższy schemat postępowania.

KROK PIERWSZY: REKRUTACJA i DIAGNOZA

Informowanie dzieci i opiekunów o możliwości uczestniczenia w ART będzie odbywało się przez lokalny system instytucji oświatowych i pomocowych: szkoły, OPS, organizacje pozarządowe.

¹ M. Bielski: *Podstawy teorii organizacji i zarządzania*, Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2004, s. 35.

Zgłaszający zostaną poinformowani o zasadach uczestnictwa w ART oraz o zakresie i celu przeprowadzenia wstępnej diagnozy. Diagnoza ma ocenić potencjał rozwojowy dziecka, ale też deficyty, które można byłoby wyrównywać dzięki zajęciom prowadzonym w ART. Takie terminy jak „potencjały”, „deficyty”, szczególnie w odniesieniu do rozwoju dziecka, dotyczą zarówno cech intelektu, temperamentu, uzdolnień specjalnych, rozwoju sensorycznego, fizycznego, emocjonalnego, jak też kształtujących się cech osobowości (wytrwałości, ciekawości, umiejętności odraczania, wiarę w siebie itp.), relacji rodzinnych, oddziaływania środowiska itp.

Dlatego też diagnoza przyszłych uczestników ART prowadzona przez zespół specjalistów powinna być dokładna, rzetelna, kilkuetapowa. Zaleca się aby była prowadzona na podstawie: obserwacji uczestniczącej dziecka, wywiadów, kwestionariuszy testów psychologicznych.

Obok diagnozy potencjału dziecka zaleca się również poznanie zasobów środowiska rodzinnego i społecznego.

KROK DRUGI: OPRACOWANIE IPD

Indywidualny Plan Działania (IPD) ma w projekcie ART kluczowe znaczenie, gdyż od jego prawidłowego opracowania i realizacji zależy sukces dziecka. IPD ma wartość zarówno diagnostyczną jak i prognostyczną, tzn. definiuje poziom rozwoju intelektualnego, uzdolnień specjalnych i predyspozycji osobowościowych dziecka na etapie przyjęcia do Akademii oraz zakładu (prognozuje) rozwój tych dymensji, przy zastosowaniu odpowiedniego wsparcia, w trakcie jego udziału w ART. Diagnozą objęta jest również sytuacja socjalno-społeczna dziecka, gdzie również spodziewany jest, dzięki odpowiednim działaniom, progres. W IPD, po sporządzeniu diagnozy, wytycza się - w gronie specjalistów, z udziałem dziecka i jego rodziny - cele, do których zmierza dziecko korzystając ze wsparcia ART. Cele te dotyczą zmaksymalizowania szans na pełny rozwój potencjału każdego dziecka oraz wzbogacenie jego środowiska rodzinnego i społecznego. Poziom osiągnięcia wyznaczonych celów będzie, w trakcie udziału dziecka w ART, kilkakrotnie sprawdzany, tak by umożliwić ocenę uzyskanych efektów i ewentualną modyfikację zastosowanego wsparcia. Model IPD ma więc charakter dynamiczny i wielopłaszczyznowy; uwzględnia progres, ale zakłada również sytuacje, w których następuje regres – diagnozuje czynniki powodujące załamanie się opracowanego systemu wsparcia i przewiduje jego modyfikację. Indywidualna Plan Działania opracowuje się według zaproponowanego formularza (Załącznik nr 3).

KROK TRZECI: UCZESTNICTWO w FORMACH WSPARCIA w RAMACH PAKIETU PODSTAWOWEGO

Specjaliści opracowują, a następnie przedkładają do akceptacji dziecku i jego opiekunom, plan wsparcia obejmujący dwie ścieżki:

- 1. Wsparcie relacji społecznych**
- 2. Wsparcie rozwoju osobowości**

Ścieżka 1: Wsparcie relacji społecznych

- a) wsparcie Mentora ds. rozwoju dzieci i młodzieży
- b) wsparcie psychologa i psychiatry (w razie potrzeby)
- c) trening umiejętności społecznych

Ścieżka 2: Wsparcie rozwoju potencjału osobowościowego –

- a) wsparcie Mentora ds. rozwoju dzieci i młodzieży
- b) wsparcie psychologa i psychiatry (w razie potrzeby)
- c) wsparcie doradcy zawodowego/coacha
- d) warsztaty z zakresu edukacji nt. zdrowia psychicznego
- e) i inne uzgodnione wspólnie z dzieckiem i rodzicami oraz zaplanowane w IŚRD

KROK CZWARTY: PROWADZENIE MONITORINGU POSTĘPÓW

W trakcie udziału dziecka w Akademii dwukrotnie zostanie przeprowadzane badanie postępów dziecka w osiąganiu optymalnego rozwoju. Monitoringiem projektu zajmuje się specjaliści opracowujący IPD. Ocena ta zostanie przeprowadzona na podstawie:

- obserwacji dziecka podczas zajęć,
- wywiadu z dzieckiem, opiekunami i osobami prowadzącymi zajęcia,

Następnie, po opracowaniu wyników i sporządzeniu protokołu badania postępu dziecka przeprowadzony zostanie proces konsultacyjny, który będzie miał na celu zaplanowanie dalszych działań wobec dziecka: podsumowanie i zakończenie współpracy bądź uruchomienie pakietu rozszerzonego.

KROK PIĄTY: UCZESTNICTWO w FORMACH WSPARCIA w RAMACH PAKIETU ROZSZERZONEGO

Po przeprowadzonym monitoringu uaktualniany jest Indywidualny Plan Wsparcia, który obejmować będzie trzy ścieżki:

Ścieżka 1: Wsparcie relacji społecznych:

- a) wsparcie Mentora ds. rozwoju dzieci i młodzieży
- b) wsparcie psychologa i psychiatry (w razie potrzeby)
- c) weekendowe laboratorium

Ścieżka 2: Wsparcie rozwoju potencjału osobowościowego

- a) wsparcie Mentora ds. rozwoju dzieci i młodzieży
- b) wsparcie psychologa i psychiatry (w razie potrzeby)
- c) wsparcie doradcy zawodowego/coacha

Ścieżka 3: Wsparcie rozwoju potencjału twórczego i intelektualnego:

- a) wsparcie Mentora ds. rozwoju dzieci i młodzieży
- b) wsparcie psychologa i psychiatry (w razie potrzeby)
- c) wsparcie doradcy zawodowego/coacha
- d) laboratorium
- e) sprofilowane warsztaty rozwoju zainteresowań, w tym kursy językowe

KROK SZÓSTY: URUCHOMINIE PAKIETÓW ROZWOJOWYCH DZIECKA

Z pakietów rozwojowych dziecka mogą skorzystać uczestnicy ART uczęszczający na zajęcia w ramach pakietu rozszerzonego. Po przeprowadzeniu monitoringu podjętych działań, postępów i rezultatów, które osiągnięte dziecko, zostanie podjęta decyzja przez zespół zarządzający o wyposażeniu i przekazaniu pakietów wskazanym dzieciom.

KROK SIÓDMY: ZAKOŃCZENIE ZAJĘĆ

To ważny etap uczestnictwa w zajęciach Akademii. Ukończenie Akademii oznacza, że dziecko wykorzystało wszystkie zaplanowane ścieżki rozwoju, że poniosło trud uczestniczenia w zajęciach, wysiłek polegający na sprostaniu nowym wyzwaniom, że zdobyło liczące się w jego dalszej karierze życiowej i zawodowej umiejętności. W związku z tym ono i jego najbliżsi mają powód do dumy i celebrowania tego faktu. Dlatego też wręczenie dyplomu ukończenia ART będzie miało miejsce podczas uroczystego spotkania. W tym momencie zostanie podsumowany i zakończony Indywidualny Plan Działania.

FORMY WSPARCIA w RAMACH ART.

1. Mentor ds. rozwoju dzieci i młodzieży

Mentor ds. rozwoju dzieci i młodzieży wchodzi w skład zespołu zarządzającego i angażuje się we wsparcie uczestników Projektu, zarówno w ramach pakietu podstawowego, jak i rozszerzonego. Do jego zadań należeć będzie:

- a) praca w zespole rekrutacyjnym rodzin do Projektu, w tym szczególnie dzieci i młodzieży,
- b) bezpośrednia praca z dziećmi i młodzieżą, inspirowanie ich rozwoju osobistego, społecznego i zawodowego,
- c) monitoring postępów dzieci,
- d) budowanie relacji i więzi z uczestnikami, praca nad uzyskaniem autorytetu i zaufania, kształtowanie motywacji, zaangażowania uczestników oraz zachowań i nawyków sprzyjających osiągnięciu sukcesów, wpływanie na poziom samoświadomości uczestników w kontekście udziału w działaniach Projektu, wzmocnienie procesu uczenia się i rozwoju,
- e) udział w tworzeniu Indywidualnego Planu Działania (IPD),
- f) bezpośrednie uczestnictwo w poszczególnych formach wsparcia, dbałość o ich wysoki poziom merytoryczny,

- g) organizacja i merytoryczna koordynacja laboratoriów,
- h) budowanie dobrych relacji i więzi pomiędzy realizatorami i wolontariuszami uczestniczącymi w Projekcie,
- i) tworzenie warunków dla realizatorów Projektu do dokonywania refleksji nad celami Projektu i osiąganymi rezultatami,
- j) dbałość o efektywny transfer wiedzy pomiędzy realizatorami wsparcia,
- k) diagnoza zasobów lokalnego środowiska społecznego, edukacyjnego, instytucjonalnego,
- l) nawiązywanie kontaktów z wybranymi przedstawicielami instytucji i organizacji zaangażowanych w proces przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu na terenie zamieszkiwanym przez uczestników ART, w celu zintegrowania działań projektowych z lokalnym systemem wsparcia, dla utrzymania trwałości efektów wdrażanego Projektu,
- m) utrzymywanie stałych kontaktów ze wszystkimi uczestnikami, realizatorami poszczególnych działań i tzw. otoczeniem społecznym,

2. Psycholog

Wraz w mentorem ds. dzieci i młodzieży i doradcą zawodowym/coachem tworzyć będzie zespół zarządzający.

Zakres zadań:

- a) w ramach pracy bezpośredniej z dzieckiem:
 - indywidualne wsparcie psychologiczne uczestników,
 - stymulowanie poznawcze dzieci,
 - inspirowanie do działań rozwijających potencjały,
 - motywowanie do pokonywania barier – edukacyjnych, społecznych, innych oraz podtrzymywanie zdobytych osiągnięć,
 - wsparcie terapeutyczne - w przypadku problemów osobistych, rodzinnych, szkolnych, rówieśniczych.
- b) w ramach pracy pośredniej na rzecz dziecka:
 - a) praca w zespole rekrutacyjnym rodzin do Projektu, w tym szczególnie dzieci i młodzieży,
 - b) udział w tworzeniu Indywidualnego Planu Działania (IPD),
 - c) monitoring postępów dzieci.

Na etapie wsparcia w ramach pakietu podstawowego każdy z uczestników odbędzie przynajmniej jedno spotkanie z psychologiem, dalsze wsparcie uzależnione będzie od potrzeb dzieci i wskazań specjalistów). Wsparcie psychologiczne będzie odbywało się podczas całego okresu trwania projektu.

3. Psychiatry

Ze wsparcia psychiatry dziecięcego uczestnicy będą mogli korzystać zarówno w ramach pakietu podstawowego jak i rozszerzonego, do jego zadań należeć będzie:

- indywidualne wsparcie psychiatryczne,
- rozpoznanie objawów i postawienie diagnozy,
- zalecenie leczenia farmakologicznego,

- monitorowanie pacjenta i kontrolowanie leczenia, aby w każdym momencie być gotowym np. na zmianę leków;

- wydawanie dokumentów świadczących o stanie zdrowia danego pacjenta.

Mając na względzie trudną sytuację w obrębie psychiatrii dziecięcej, ale także opór rodzin ze środowisk zagrożonych ubóstwem w przypadku korzystania z usług lekarza psychiatry - co niewątpliwie przekłada się niekorzystnie na rozwój dzieci i funkcjonowanie całej rodziny - uważamy że włączenie tej formy wsparcia w program jest uzasadnione i niezbędne.

4. Doradca zawodowy/coach

Wraz z Mentorem ds. rozwoju dzieci i młodzieży oraz psychologiem będzie wchodzić w skład zespołu zarządzającego, pracującego nad powstaniem Indywidualnych Planów Działania każdego z dzieci oraz monitoringiem osiągniętych przez nich postępów i rezultatów. Z jego wsparcia będzie można skorzystać zarówno w ramach pakietu podstawowego, jak i rozszerzonego. Celem jego wsparcia będzie pomoc dzieciom w określeniu celów, które dziecko chciałoby osiągnąć w ramach uczestnictwa w ART, wzmocnienie oraz wspieranie go w samodzielnym dokonywaniu decyzji i zamierzonych zmian.

Ponadto, do jego zadań należeć będzie:

- a) wspomaganie dzieci i młodzieży w wyborze kierunku kształcenia i zawodu,
- b) wsparcie dzieci i młodzieży w poznawaniu własnych zasobów (m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia,
- c) wspomaganie dzieci i młodzieży w wyborze kursu zainteresowań,
- d) poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim,
- e) planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy,
- f) kształtowanie proaktywnych postaw dzieci i młodzieży wobec pracy i edukacji ze zwróceniem uwagi na zasady etyki pracy jako fundamentu aktywności zawodowej, kształtowanie sprawczości uczestników, tj. przekonania, że są podmiotami własnych działań i są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.

5. Trening umiejętności społecznych

Zajęcia będą prowadzone w trzech grupach wiekowych i będą mieć na celu rozwijanie umiejętności interpersonalnych u dzieci, w celu poprawy funkcjonowania w sytuacjach społecznych przez zmianę zachowań nieakceptowanych na pożądane i społecznie akceptowane. Zdobyte podczas niego umiejętności pozwolą dzieciom na swobodne rozwijanie się, radzenie sobie w sytuacjach szkolnych i domowych, adekwatną ocenę siebie, nawiązywanie relacji z rówieśnikami i współpracę w grupie, Tematyka zajęć:

1. Doskonalenie komunikacji
2. Moje prawa i obowiązki

3. Potrzeby człowieka
4. Poznawanie własnych możliwości
5. Poczucie własnej wartości
6. Rozumienie siebie i innych ludzi
7. Radzenie sobie z sytuacjami trudnymi i konfliktowymi
8. Radzenie sobie z porażkami i niepowodzeniami
9. Nauka rozróżniania i identyfikowania podstawowych emocji
10. Nauka panowania nad emocjami i wyrażania ich w sposób akceptowany społecznie
11. Asertywność
12. Jak podejmować decyzje
13. Radzenie sobie ze stresem
14. Trening zastępowania agresji
15. Przestrzeganie zasad i norm społecznych
16. Nawiązywanie pozytywnych relacji z rówieśnikami
17. Spotkania członków społeczności.

6. Warsztaty edukacyjne nt. zdrowia psychicznego

Warsztaty prowadzone będą z podziałem na grupy, ze względu na wiek lub płeć. Zajęcia będą mieć na celu

- a) Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego,
- b) Kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
- c) Przeciwdziałanie stereotypizacji płci – w szczególności przez prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych.

7. Laboratorium

Laboratoria to autorskie spotkania uczestników z przedstawicielami różnych grup i zawodów, osobami znaczącymi w życiu publicznym naszego kraju, przedstawicielami świata naukowego, autorytetami w wielu dziedzinach, ludźmi - neofitami, którzy mogą stać się wzorem osobowym, inspiracją do wyznaczania i realizowania wartościowych celów życiowych, dostrzeżenia, że trudne warunki życia mogą stać się paradoksalnie źródłem odnalezienia nowej drogi życiowej.

8. Warsztaty rozwoju zainteresowań, w tym kursy językowe

W ramach pakietu rozszerzonego dzieci będą miały możliwość skorzystania ze sprofilowanych warsztatów rozwoju zainteresowań (w tym także językowych). Ich realizacja będzie możliwa po dokonaniu monitoringu wsparcia przez zespół zarządzający. W wyborze warsztatów zainteresowań będą brać sami uczestnicy projektu.

9. Pakiety rozwojowe dla dzieci

Zakup zindywidualizowanego pakietu rozwojowo-edukacyjnego uzależniony będzie od zainteresowań i talentów dziecka. W skład pakietu mogą wchodzić: pomoce szkolne i naukowe takie jak plecak, książki, artykuły piśmiennicze, pełne wyposażenie plecaka. Zakupione mają też być materiały związane z talentem dziecka jak na przykład: strój i obuwie sportowe, sprzęt sportowy, instrument muzyczny czy artykuły plastyczne. Założeniem tej pozycji budżetu jest zainwestowanie w dziecko i jego talent. Zakupu pakietów rozwojowych będą mogli dokonać uczestnicy korzystający z form wsparcia w pakiecie rozszerzonym, w szczególności ci którzy brali udział w wybranych przez siebie warsztatach zainteresowań.

WZORY DOKUMENTÓW

- 1. Formularz zgłoszenia do akademii**
- 2. Regulamin Uczestnictwa w ART.**
- 3. Indywidualny Plan Działania IPD**
- 4. Przykładowe ćwiczenia**

Załącznik 1

Formularz zgłoszenia do Akademii

Dane kandydata do Akademii (Imię i nazwisko dziecka)	
Data urodzenia	
Płeć	
Dane rodziców / opiekunów: (imię i nazwisko, adres zamieszkania lub pobytu)	
Telefon rodzica/opiekuna i dziecka	
Zgłoszenie indywidualne/ skierowanie instytucji	
Dane o etapie edukacji (rodzaj szkoły, przypisanie dok klasy, etc.)	
Własna charakterystyka cech osobowościowych (zainteresowania, marzenia i inne cechy określone samodzielnie przez kandydata)	

Oświadczenie

- 1/ Oświadczam, że wszystkie podane przeze mnie dane są prawdziwe.
2. Zostałem/-am poinformowany/ -a, że projekt jest współfinansowany przez3. Niniejszym wyrażam zgodę na przetwarzanie przezmoich danych osobowych w celu rekrutacji i uczestnictwa w zajęciach w ramach projektu „Praski kokon” aż do cofnięcia wyrażonej zgody.
4. Oświadczam, że podaję dane i wyrażam zgodę dobrowolnie i w sposób świadomy

Podpis dziecka

Podpis rodzica/opiekuna.....

Załącznik 2

Regulamin uczestnictwa w zajęciach Akademii ART

1. Postanowienia ogólne

1. Celem „Regulaminu uczestnictwa w zajęciach Akademii ART” jest stworzenie warunków dla sprawnego świadczenia usług wobec dzieci korzystających z indywidualnego wsparcia specjalistów oraz grupowych zajęć programowo-warsztatowych w ramach projektu „Praski Kokon”
2. Uczestnikami zajęć w Akademii ART mogą być dzieci i młodzież pod warunkiem przedłożenia przez ich rodziców lub opiekunów prawnych Mentorowi ds. rozwoju dzieci i młodzieży zgody na udział w programach i warsztatach ART (formularz zgłoszenia do akademii).
3. Z chwilą uzyskania statusu uczestnika ART, dziecko nabywa prawa i obowiązki związane z korzystaniem z usług Akademii.
4. Uczestnicy ART zostają zapoznani przez kadrę Akademii z planem zajęć programowo-warsztatowych, w których będą uczestniczyli a także prawami i obowiązkami wynikającymi z przyjęcia ich w poczet uczestników ART.

2. Obowiązki i prawa uczestników ART

1. Obowiązkiem każdego Adepta ART jest:
 - 1) aktywne uczestnictwo w organizowanych zajęciach programowo-warsztatowych Akademii, w tym także w zajęciach indywidualnych, określonych w IPD,
 - 2) poszanowanie i dbanie o stan środków i dóbr materialnych przydzielonych w ramach pakietów wsparcia a także wykorzystywanie ich zgodnie z celem przydziału,
 - 3) informowanie kadry Akademii, rodziców i opiekunów prawnych o zaistniałych przypadkach złego wzajemnego odnoszenia się do siebie uczestników ART, o powstałych konfliktach i aktach dyskryminacji, zwłaszcza powstających na tle różnic ekonomicznych, wiekowych, i innych,
 - 4) informowanie kadry Akademii o przyczynach niemożności uczestnictwa w zajęciach, a także o innych faktach i zdarzeniach uniemożliwiających obecność na zajęciach.
2. Prawem każdego uczestnika ART jest:
 - 1) zgłaszanie kadrze Akademii, w tym za pośrednictwem rodziców lub opiekunów prawnych, własnych potrzeb w zakresie oczekiwanej pomocy i wsparcia a także uwagi propozycji co do formy, sposobu i zakresu tematycznego zajęć programowo – warsztatowych, oraz wnioskowanie o dodatkowe formy pomocy i wsparcia,
 - 2) zgłaszanie kadrze Akademii, w tym za pośrednictwem rodziców lub opiekunów prawnych potrzeby skorzystania z indywidualnego poradnictwa psychologicznego, terapeutycznego i innego,

3) uczestniczenie w spotkaniach kadry Akademii z rodzicami lub opiekunami, organizowanymi dla omówienia postępów edukacyjnych i rozwojowych a także zwracanie się z prośbą o wyjaśnienie wątpliwości i niejasności wynikających z ocen i opinii w tym zakresie.

3. Obowiązki i prawa rodziców i opiekunów prawnych uczestników ART

1. Rodzice i opiekunowie uczestników zajęć ART są zobowiązani do:

- 1) współpracy z kadrami Akademii, uczestniczenia w organizowanych spotkaniach dla omówienia postępów edukacyjnych i rozwojowych, a także mobilizowania dzieci i młodzieży do aktywnego uczestnictwa w zajęciach,
- 2) bieżącego monitorowania sposobu wykorzystywania środków i dóbr materialnych przyznanych w ramach pakietów wspierających i zgłaszania do Mentora ds. rozwoju dzieci i młodzieży faktów o ich nieprawidłowym wykorzystaniu

2. Rodzice i opiekunowie uczestników zajęć ART mają prawo do:

- 1) zgłaszania uwag i propozycji co do zakresu świadczonych usług ART,
- 2) wglądu w dokumentację prowadzoną na potrzeby świadczonych usług ART, w tym szczególnie zapoznawania się z opiniami i ocenami o postępie edukacyjnym i rozwoju talentów,

4. Postanowienia końcowe

1. Zmiany w niniejszym Regulaminie mogą zostać wprowadzane przez Mentora ds. rozwoju dzieci i młodzieży po uprzednim uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu zarządzającego .

PODPIS UCZESTNIKA ART.....

PODPIS RODZICA/OPIEKUNA ART.....

Załącznik 3**INDYWIDUALNY PLAN DZIAŁANIA**

NAZWISKO i IMIĘ ODBIORCY WSPARCIA	
DATA ROZPOCZĘCIA UDZIAŁU PROJEKCIE	
ARKUSZ DIAGNOSTYCZNY	
Sfera samoobsługi i zaradności życiowej	1. 2. . .
Sfera zdrowia	1. 2. . .
Sfera funkcjonowania interpersonalnego	1. 2. . .

Sfera funkcjonowania społecznego	1. 2. . .
Sfera rodzinna	1. 2.
Sfera gospodarowania czasem wolnym	1. 2. .
Sfera z edukacyjna	1. 2.
Sfera socjalno - bytowa	1. 2.
PLANOWANE DZIAŁANIA	
1. 2. 3. 4.	
PLANOWANE EFEKTY WSPARCIA	
1. 2. 3.	

4.		
OBSERWACJE		
OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ IPD		
Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
1.		
2.		
DATA SPORZĄDZENIA PROGRAMU		
MONITORING NR 1/EWALUACJA EFEKTÓW WSPARCIA		
PLANOWANE DZIAŁANIA		
1.		
2.		
3.		
4		
PLANOWANE EFEKTY WSPARCIA		
1.		
2.		
3.		
4		
MONITORING NR 2/EWALUACJA EFEKTÓW WSPARCIA		

PODSUMOWANIE		
OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ IPD		
Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
1.		
2.		

Załącznik 4

Przykładowe ćwiczenia

A) Trening umiejętności społecznych

Ćwiczenie nr 1	
Temat	Zasady zachowania
Cel	Zwiększenie świadomości z zakresie norm społecznych, uporządkowanie wiedzy dotyczących norm społecznych, wymiana informacji pomiędzy uczestnikami.
Przebieg ćwiczenia	Prowadzący dzieli dzieci na grupy, a każdej z nich przydziela 1 miejsce (boisko, szkoła, teatr, dom babci, jezdnia itp.). Zespoły mają za zadanie wypisać 10 zasad zachowania w danym miejscu: 5 informujących o tym, co można zrobić i 5 które wskazują, jakie zachowanie jest niedopuszczalne. Po skończeniu uczestnicy prezentują swoje wyniki.
Czas trwania	Ok. 30 minut
Ćwiczenie nr 2	
Temat	Zwroty grzecznościowe
Cel	Zwiększenie świadomości na temat norm społecznych, uporządkowanie wiedzy dotyczącej norm społecznych, wymiana informacji pomiędzy uczestnikami.
Przebieg ćwiczenia	Prowadzący dzieli dzieci na pary. Każda z nich otrzymuje zestaw 10 zwrotów grzecznościowych oraz tyleż samo opisów. Zadaniem uczestników jest dopasowanie opisów do odpowiedniego zwrotu grzecznościowego. Po zakończeniu ćwiczenia grupa sprawdza z trenerem poprawność wykonania zadania.
Czas trwania	Ok. 20 minut
Ćwiczenie nr 3	
Temat	Pokaż, o co ci chodzi
Cel	Zwiększenie świadomości i wiedzy w zakresie komunikacji, przećwiczenie konkretnych umiejętności
Przebieg ćwiczenia	Prowadzący wybiera jedno z dzieci i pokazuje mu kartkę z napisanym komunikatem. Zadaniem uczestnika jest przekazanie grupie bez użycia głosu - gestem i mimiką. Pozostałe dzieci starają się rozszyfrować, co miał na myśli nadawca. Przykładowe komunikaty: - <i>Nie chcę</i> - <i>Ale nudy</i>

	-Nie wolno tak robić!
Czas trwania	20 minut

b) **warsztaty edukacyjne nt. zdrowia psychicznego**

Ćwiczenie nr 1	
Temat	Kim jest psychiatra
Cel	Oswojenie uczestników z zawodem psychiatry
Przebieg ćwiczenia	<p>Prowadzący daje dzieciom dwa rodzaje kart:</p> <p>a)karty z opisanymi różnymi sytuacjami, które mogą nas spotkać w życiu np. choroba psa, ból głowy, wypadek</p> <p>b)karty z zawodami, np. lekarz, psycholog, policjant, weterynarz. Poproś dzieci dopasowanie opisu scenki do – zawodu człowieka, które może w danej sytuacji pomóc człowiekowi.</p>
Czas trwania	Ok. 20 minut
Ćwiczenie nr 2	
Temat	Emocje
Cel	Nauka rozpoznawania swoich emocji i radzenia sobie z nimi
Przebieg ćwiczenia	<p>Z czasopism, katalogów, itp. każdy z uczestników wybiera sobie jeden obrazek, z którym kojarzą mu się nieprzyjemne sytuacje lub też który wywołuje u niego smutek, przygnębienie. Następnie uczestnicy siadają w małych grupach i rozmawiają na temat kryteriów swojego wyboru. Na koniec wszystkie wyszukane obrazki przedstawiane są całej grupie z odpowiednim wyjaśnieniem. Uczestników, którzy swoje uzasadnienie woleliby zachować dla siebie, nie są zmuszani do mówienia. Uczestnicy zajęć próbują odpowiedzieć na pytania: Jakie sytuacje i nastroje ich smucają? Czy można dostrzec w grupie jakieś podobieństwa lub różnice</p>
Czas trwania	Ok. 30 minut